Наръчник на сладководния риболовец

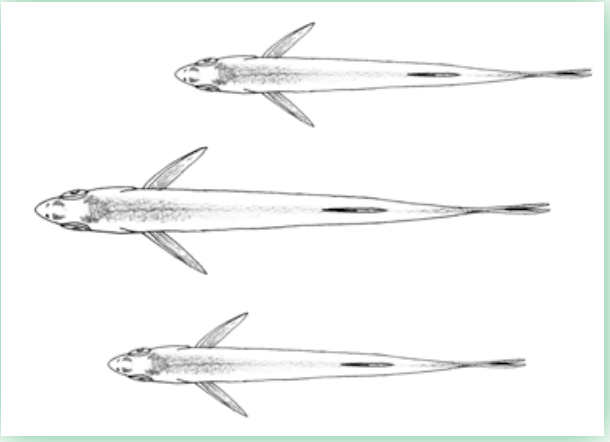

Асоциация на природозащитните организации, ловно-рибарските дружества и клубовете по спортен риболов в гр. Бургас

АПОЛРДКСР

МИРГ ГЛАВИНИЦА ТУТРАКАН СЛИВО ПОЛЕ

Този наръчник се издава по проект „Наръчник на риболовеца", финансиран от ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РИБАРСТВО ЗА ПРОГРАМЕН ПЕРИОД 2007-2013 г.

1

2

3

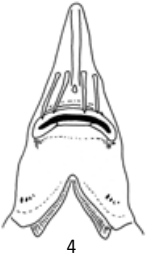

4

5

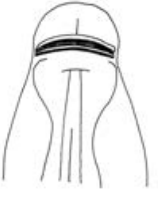

6

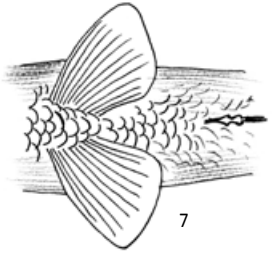

7

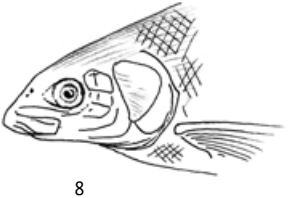

8

1. A.stellatus - уста
2. A.stellatus - уста
3. Acipenser ruthenus - уста
4. Huso huso - уста
5. Обикновена мряна - уста
6. Chondarostoma Nasus - уста
7. Charcarburuus Cualloides - корем
8. Coregonus Lavaretus - глава

Асоциация на природозащитните организации,
ловно-рибарските дружества и
клубовете по спортен риболов в гр. Бургас

Наръчник на сладководния риболовец

Този наръчник се издава по проект „Наръчник на риболовеца", финансиран от ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РИБАРСТВО ЗА ПРОГРАМЕН ПЕРИОД 2007-2013 г.

Бургас, 2015

Със съдействието на проект „Опазване на световно застрашени видове птици чрез ефективно управление на ключови за тях местообитания в района на Бургаските езера“ (Живот за Бургаските езера) LIFE08/NAT/BG/000277 към програма LIFE+ на ЕС.

НАРЪЧНИК НА СЛАДКОВОДНИЯ РИБОЛОВЕЦ

Ръководител проект
ЯНКО ЯНКОВ
Автори на текста
ФОНДАЦИЯ „РЕСУРСЕН ЦЕНТЪР ЗА МОРСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ“
Автор на рисунките
АСЕН ИГНАТОВ
Редактори
ЯНКО ЯНКОВ
КОНСТАНТИН ГОСПОДИНОВ
ЮРИЙ КОРНИЛЕВ
ИВЕЛИНА КОЛЕВА
Текстов редактор
ЯНКО ЯНКОВ
Дизайн предпечат и печат
ЕТ „ДНК-НИКОЛАЙ ДАНКОВ“
„Наука и образование“ ЕАД

Асоциация на природозащитните организации, ловно-рибарските дружества и клубовете по спортен риболов в гр. Бургас

Книга първа – първо издание

АПОЛРДКСР

ISBN 978-619-90359-1-7

Бургас 2015

Съдържание

Увод....5
БРИЯНА (Chalcalburnus chalcoides)....6
БУФАЛО (Ictiobus sp.)....7
БЯЛ АМУР, Амур (Ctenopharyngodon idella)....8
БЯЛ ТОЛСТОЛОБ (Hypophthalmichthys molitrix)....9
БЯЛА МРЯНА (Barbus barbus)....10
БЯЛА РИБА, СУЛКА (Sander lucioperca/Stizostedion lucioperca)....11
ВАРДАРСКИ СКОБАР (Chondrostoma vardarense)....12
ГОЛЯМА ВОДНА ЖАБА (Pelophylax radibundus)....13
ГОЛЯМА ВРЕТЕНАРКА (Zingel zingel)....14
ДЪГОВА ПЪСТЪРВА (Salmo gairdneri irideus)....15
ЕВРОПЕЙСКА РЕЧНА ЗМИОРКА (Anguilla Anguilla)....16
ЕГЕЙСКИ РЕЧЕН КЕФАЛ (Squalius orpheus)....17
ЗЛАТИСТА КАРАКУДА (Carassius carassius)....18
КАНАЛЕН СОМ (Ictalurus punctatus)....19
КАРАГЬОЗ, ДУНАВСКА СКУМРИЯ (Alosa immaculata)....20
РЕЧЕН КОСТУР (Perca fluviatilis)....21
КРАЙМОРСКА МРЯНА (Barbus bergi)....22
ЛИН (Tinca tinca)....23
ЛИПАН (Thymallus thymallus)....24
МАКЕДОНСКА ПЪСТЪРВА (Salmo macedonicus)....25
МАРИШКА МРЯНА (Barbus cyclolepis)....26
МАРИШКИ МОРУНАШ, КАРАБАЛЪК (Vimba melanops)....27
МИХАЛЦА, НАЛИМ (Lota lota)....28
МОРУНА (Huso huso)....29
МОРУНАШ (Vimba vimba)....30
МЪЗДРУГА (Leuciscus idus)....31

НЕМСКИ КОСАТ (Abramis sapa) 32
ПЕЛЕД (Coregonus peled) 33
ПЛАТИКА (Abramis brama) 34
ПЪСТРУГА (Acipenser stellatus) 35
ПЪСТЪР ТОЛСТОЛОБ (Aristichthys nobilis) 36
РАСПЕР (Aspius aspius) 37
РЕЧЕН КЕФАЛ (Squalius cephalus) 38
РЕЧЕН РАК (Astacus astacus) 39
РЕЧНА МИДА, СЕДЕФКА (Unio spp.) 40
РЕЧНА ПЪСТЪРВА (Salmo trutta fario) 41
РУСКА ЕСЕТРА (Acipenser gueldenstaedti) 42
САБИЦА (Pelecus cultratus) 43
СИВЕН (Salvenilus fontinalis) 44
СКОБАР, БОЙНИК (Chondrostoma nasus) 45
СОМ (Silurus glanis) 46
СРЕБРИСТА КАРАКУДА, ТАРАНКА (Carassius auratus gibelio) 47
УКЛЕЙ (Alburnus alburnus) 48
ЧЕРЕН АМУР (Mylopharyngodon piceus) 49
ЧЕРНА МРЯНА (Barbus meridionalis petenyi) 50
ЧИГА (Acipenser ruthenus) 51
ЧИЛ КОСАТ (Abramis ballerus) 52
ЧУДСКИ СИГ (Coregonus lavaretus) 53
ШАРАН (Cyprinus carpio) 54
ЩУКА (Esox lucius) 55
Приложение № 1 – чл. 32, ал. 1 от ЗРА 56
Приложение № 2 – чл. 38, ал. 1 от ЗРА 57
Приложение № 3 – Глава осма (от ЗРА) 60

Увод

Наръчникът на сладководния риболовец е насочен към повишаване информираността по отношение видовете, обект на ползване както на пряко заетите в сектор „Рибарство“, така и към всички групи заинтересовани страни, които имат отношение към риболова, включително и към местните общности. Наръчникът ще предостави по разбираем, лесен и практичен начин ключова информация както за пряко заетите в сектора, така и за практикуващите любителски и спортен риболов и по този начин ще намали предпоставките за нарушения на Закона за рибарството и аквакултурите (ЗРА), поради липсата на достъпна информация – така наречените нарушения поради незнание.

По данни на Организацията за прехрана и земеделие (FAO) на Обединените нации се предполага, че около 10% от населението в индустриализираните нации практикува риболов в свободното си време и вероятният брой на любителския риболов в световен мащаб е над 140 милиона души.

Определение на любителски риболов: риболов, по причини, различни от това да се удовлетворяват основните хранителни нужди и риболовните продукти обикновено не се продават или търгуват по друг начин на пазарите.

ЯНКО ЯНКОВ
член на У.С. на **АПОЛРДКСР**

БРИЯНА (Chalcalburnus chalcoides)

1. Отличителни белези: Тялото е удължено, странично сплеснато, покрито със средно големи, плътно седящи люспи (при уклейката те са лесно падащи). Зад коремните перки има кил, покрит с керемидоподобни (огънати в средата) люспи (при уклейката е гол). Устата е малка, насочена косо нагоре; долната челюст – надебелена и издадена напред с брадавичка, която попада в съответна вдлъбнатина на горната челюст. В страничната линия има 57-86 люспи (при уклейката 46-52).

2. Размери: Достига дължина до 25-30 см и тегло 100-120 г.

3. Размножителен период и миграции: Видът включва форми, постоянно живеещи в сладки води и такива, които се отхранват в предустиевите райони на морето и само за размножаване мигрират в реките. Храни се предимно със зоопланктон, насекоми, личинки и малки рибки.

4. Разпространение: В басейните на Каспийско, Аралско, Азовско и Черно море. У нас в р. Дунав и устията на притоците ѝ, в крайморските езера и устията на черноморските реки.

5. Природозащитен статус и санкции: Застрашен от изчезване вид. Включен в Червената книга на България.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Уклей (Alburnus alburnus).

8. Стопанско значение: Обект на любителски риболов.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

БУФАЛО (Ictiobus sp.)

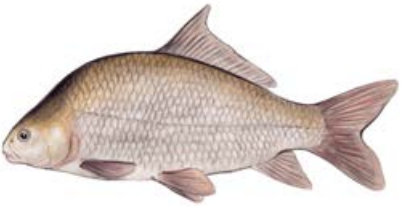

1. Отличителни белези: Тялото е високо, наподобяващо тялото на каракуда или шаран. Има малка долна уста и по-къси хрилни тичинки (6,5-7 мм), изгърбено тяло с едри люспи. Отличителният им белег е гръбната перка, която започва с висок лъч, след който височината на плавника рязко спада почти наполовина.

2. Размери: Достига дължина до 70 см и тегло 18 кг.

3. Размножителен период и миграции: Полово съзрява 1-2 години по-късно от голямоустото буфало и расте по-бавно от него. Първата година достига тегло 40-100 г; 2-ата – 500-1100 г; 3-ата – 1000-2000 г; 4-ата – 1700-2600 г. Храни се главно с дънни безгръбначни и растителни остатъци.

4. Разпространение: В Северна Америка. У нас е пренесена от Русия през 1977 г.

5. Природозащитен статус и санкции: Не е застрашен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Шаран (Cyprinus carpio).

8. Стопанско значение: Обект на рибовъдство. У нас в процес на аклиматизация.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Да.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

БЯЛ АМУР, Амур (Ctenopharyngodon idella)

1. Отличителни белези: Тялото е удължено, ниско, цилиндрично, покрито с едри люспи, 40-45 в страничната линия. Устата е полудолна, челото – твърде широко. Гръбната и аналната перка са заоблени, къси, с по 7-8 разклонени лъча. Глътъчните зъби са двуредни (обикновено 2,4 - 4,2). Хрилните капачета – силно лъчисто набраздени.

2. Размери: Достига дължина до 130 см и тегло до 35 кг.

3. Размножителен период и миграции: У нас се размножава само при изкуствени условия и се разселва в язовири и рибовъдни стопанства. Малките се хранят със зоопланктон, възрастните – главно с висша водна растителност. Расте бързо.

4. Разпространение: В басейна на р. Амур. Аклиматизиран в Китай. Изкуствено разселен в Европа и Америка. У нас е внесен през 1964 г.

5. Природозащитен статус и санкции: Не е застрашен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Черен амур (Mylopharyngodon piceus).

8. Стопанско значение: Ценен обект на изкуствено развъждане.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Да.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

БЯЛ ТОЛСТОЛОБ (Hypophthalmichthys molitrix)

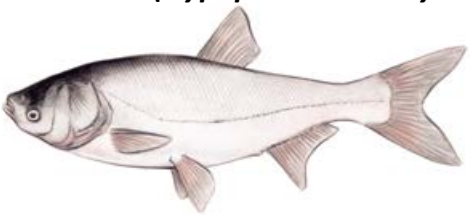

1. Отличителни белези: Тялото е сравнително високо, странично сплеснато, покрито с много дребни люспи, 100-125 в страничната линия. Опашното стебло е късо. Очите са малки, разположени твърде ниско, долният им край е под ъгъла на устата, която е горна, без мустачки. Гръдните перки са дълги, задминават началото на коремните. На корема има остър кил от гърлото до ануса. Хрилните тичинки са дълги, тънки, сраснали помежду си в основата на непрекъсната лента. Глътъчните зъби са еднородни (4-4). Червото е изключително дълго – надминава 10-15 пъти тялото.

2. Размери: Достига дължина до 1 м и тегло 16 кг.

3. Размножителен период и миграции: Стадна риба. обитаваща долното течение на големите източноазиатски реки. У нас се размножава само при заводски условия, чрез инжектиране с хипофиза от шаран или бял амур. Малките се хранят със зоопланктон, възрастните – предимно с фитопланктон и растителни остатъци (детрит). Дългото черво позволява тази трудно смилаема храна да се усвои. Расте бързо. В басейна на р. Амур още на третата година достига дължина 45-50 см и тегло 1,5-2 кг. У нас също.

4. Разпространение: В Китай и басейна на р. Амур. Изкуствено разселван в много страни на Европа, Азия и Америка. У нас изкуствено се размножава и разселва в повечето равнинни язовири и рибовъдни стопанства.

5. Природозащитен статус и санкции: Не е застрашен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Пъстър толстолоб (Aristichthys nobilis).

8. Стопанско значение: Изключително голямо. Заедно с пъстрия толстолоб и белия амур образува т.н. растителнояден, далекоизточен комплекс, извършил прелом в сладководното рибовъдство.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Да.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

БЯЛА МРЯНА (Barbus barbus)

1. Отличителни белези: Тялото е удължено, заоблено, покрито с дребни люспи Опашното стебло – силно сплеснато странично. Главата е дълга, голяма, с дълга муцуна. Под нея – долна полулунна, издаваща се напред уста, в ъглите ѝ има по 1 дълго мустаче, на муцунката – още 1 двойка по-къси мустачета. Устните са дебели, долната е триделна. Гръбната перка – висока, последният и неразклонен лъч е много по-дебел от съседните. Аналната перка е къса, прибрана към тялото, не достига основата на опашната перка. В страничната линия има 55-62 люспи. Глътъчните зъби са триредни (2, 3 ,5-5, 3, 2).

2. Размери: Достига дължина до 85 см и тегло 6-8 кг.

3. Размножителен период и миграции: Дънна стадна риба. Живее в течащи води с пясъчно-чакълесто дъно. Предпочита средните и долните течения на големите реки. Храни се с ларви и какавиди на водни насекоми, мекотели и водорасли. Живее 15-25 години.

4. Разпространение: В Западна и Средна Европа. У нас в р. Дунав и притоците ѝ.

5. Природозащитен статус и санкции: Обект на спортен риболов.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Морунаш (Vimba vimba).

8. Стопанско значение: През последните години основен промишлен вид в Дунавския ни риболов (максимален улов около 100 т/год.).

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

БЯЛА РИБА, СУЛКА (Sander lucioperca/Stizostedion lucioperca)

1. Отличителни белези: Бялата риба, наричана в някои райони на България също сулка и якбалък (Sander lucioperca), е вид хищна сладководнариба. Тялото и главата са силно удължени. Има голяма уста, здрави челюсти и остри зъби. Отгоре е зеленикавокафява, страните са по-светли. При младите риби се наблюдават тъмни вертикални черти. Броят на люспите в страничната линия е 80-90.

2. Размери: Средна дължина на тялото 50-90 см. Нараства бързо, достига 10-20 кг.

3. Размножителен период и миграции: Живее в дълбоките води, по песъчливите и каменистите дъна. Стадна риба, активна през нощта. Женската започва да изхвърля хайвера в края на февруари, като плодовитостта е до 500 000 яйца. Яйцата са бледожълти и се отлагат по растения, по пясъчното дъно или по камъни. Размножава се през април-май. Ларвите се излюпват няколко дни след това. Зародишното развитие продължава около 5-10 дни. Достига полова зрелост когато навърши 3-4 години.

4. Разпространение: Обитава бавнотечащи реки, езера и язовири. Интродуцирана е успешно в Източна и Западна Европа, разпространена е във водоемите в България.

5. Природозащитен статус и санкции: Не е застрашен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Сем. Костурови (Percidae).

8. Стопанско значение: Голямо стопанско значение, обект на спортен риболов. Прочиства водоемите от болни, наранени и неразвити риби.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Ценен обект на изкуствено развъждане.

10. Начин на улавяне: На изкуствена и естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ВАРДАРСКИ СКОБАР (Chondrostoma vardarense)

1. Отличителни белези: Най-характерният белег на тази риба е формата, големината и разположението на устата. Тя е долна, разположена почти по цялата ширина на долната страна на главата във вид на голяма напречна, права цепнатина. Долната челюст е обвита с рогова обвивка, която образува твърде остър и твърд ръб. Тялото е удължено, слабо странично сплеснато.

2. Размери: Достига дължина до 50 см и тегло 1 кг.

3. Размножителен период и миграции: Ендемитен вид за България. Стадна риба, която предпочита равнинните участъци на реките с умерено течение. Възрастните се хранят главно с водорасли, образуващи обраствания (перифитон) на подводни предмети, които остъргват с острата си долна устна. При това често се обръщат настрана и с блескавината на тялото си издават своето присъствие.

4. Разпространение: Видът е разпространен в Южна Албания, Република Македония, Северна Гърция, Южна България и Източна Тракия. Обитава реките Вьоса, Вардар, Бистрица, Пеней, Струма, Места, Марица и техните притоци.

5. Природозащитен статус и санкции: Не е застрашен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Скобар (Chondrostoma nasus), Морунаш (Vimba vimba).

8. Стопанско значение: Обект на спортен риболов.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ГОЛЯМА ВОДНА ЖАБА (Pelophylax radibundus)

1. Отличителни белези: Голямата водна жаба е най-едрата водна жаба, като женските са много по-големи от мъжките. Тялото е скъсено, сплеснато гръбно-коремно. Предните крака са много по-къси от задните. Между пръстите на последните са опънати плавателни ципи. Окраската може да бъде от зелено до кафяво оцветена, като често е изпъстрена с тъмни петна. Мъжките имат сиви резонаторни мехури в краищата на устата.

2. Размери: Достига дължина до 17 см.

3. Размножителен период и миграции: Голямата водна жаба обитава всякакви видове водоеми (блата, мочурища, потоци, езера и други). Храни се с членестоноги, мекотели, червеи, по-рядко с малки риби, ларви и дребни жаби. Снася между средата на април и средата на май в застояли водоеми от 2500 до 11 500 яйца, събрани на няколко купчини, които няколко дни по-късно изплуват на повърхността. Метаморфозата започва 70-100 дни след снасянето на яйцата.

4. Разпространение: Разпространена е в Европа, с изключение на по-голямата част от Пиренейския полуостров и Италия. Изкуствено е пренесена в Южна Англия. Среща се още в Средна Азия, Иран, Близкия Изток и Северна Африка. В България се среща до надморска височина 1400 м.

5. Природозащитен статус и санкции: Голямата водна жаба е защитена от Приложение III на Бернската конвенция и от Приложение IV на Закона за биологичното разнообразие.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Зелена водна жаба.

8. Стопанско значение: Обект на любителски риболов.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На изкуствена и естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ГОЛЯМА ВРЕТЕНАРКА (Zingel zingel)

1. Отличителни белези: Тялото е тънко, вретеновидно, покрито със средноголеми ктеноидни люспи, включително и коремът. Сравнително късо опашно стебло, в сравнение с малката вретенарка. Главата е относително голяма, отгоре сплесната, а устата е долна, издадена напред. Хрилното капаче завършва с шип.

2. Размери: Достига тегло до 1 кг и дължина до 50 см.

3. Размножителен период и миграции: Обитава бързотечащи, богати на кислород води. Размножава се в периода март-април на места с голяма проточност, като отлага хайвера си направо върху чакълестото дъно. Нощно активен вид. Храни се с бентосни безгръбначни животни, хайвер и дребни риби.

4. Разпространение: В България видът е установен в р. Дунав и някои от притоците ѝ – Искър, Вит, Осъм, Янтра. В миналото е бил доста често срещан в р. Дунав от Видин до Силистра. Днес е рядък вид и се среща само в р. Дунав.

5. Природозащитен статус и санкции: Застрашен вид, вписан в Червената книга на България.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Малката вретенарка (Zingel streber).

8. Стопанско значение: Няма. Рядък вид.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На изкуствена и естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ДЪГОВА ПЪСТЪРВА (*Salmo gairdneri irideus*)

1. Отличителни белези: В страничната линия има 120-132 люспи. На първата хрилна дъга – 20 хрилни тичинки. От речната пъстърва се отличава с малко по-високото си тяло и окраската.

2. Размери: Достига дължина до 80 см и тегло до 8 кг.

3. Размножителен период и миграции: Предпочита чисти, хладни течащи води, но издържа температура до 30°C и ниско съдържание на кислород. Полова зрелост достига на 3-4 г. Размножава се през март-април. Плодовитост – 500-5000 хайверни зърна. Пределна възраст – 7-8 г. Хранене – младите с разнообразни ларви на насекоми и др., а възрастните и с риби.

4. Разпространение: Произхожда от Северна Америка, където се срещат 2 форми: проходна и сладководна. След 1880 г. и двете форми са аклиматизирани в цяла Европа. У нас е пренесена през 1934 г. и е разселвана в планински, речни и езерни води и в рибовъдни стопанства.

5. Природозащитен статус и санкции: Не е застрашен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Речна (балканска) пъстърва (Salmo trutta fario).

8. Стопанско значение: Голямо. Обект на развъждане в специални стопанства. В сравнение с речната пъстърва по-добре усвоява изкуствената храна, по-бързо расте и е по-непретенциозна към условията за живот.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Да.

10. Начин на улавяне: На изкуствена и естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ЕВРОПЕЙСКА РЕЧНА ЗМИОРКА (Anguilla Anguilla)

1. Отличителни белези: Тялото е змиевидно, в задната част странично сплеснато, покрито с дребни, сраснали в кожата и обвити в дебел слузест слой люспи. Нямат коремни перки. Останалите са без твърди лъчи. Гръбната и аналната перка са твърде дълги, опашната – малка. Трите са съединени в една голяма обща перка, ограждаща цялата задна половина на тялото. Главата е конична, не се откроява забележимо от тялото. Устата – крайна, снабдена с остри малки зъби. Срещат се 2 форми – тесноглава и широкоглава.

2. Размери: Достига дължина до 1,5 м и тегло 4 кг.

3. Размножителен период и миграции: След настъпване на полова зрелост,започват размножителни миграции – от бреговете на Европа до Саргасово море, където си хвърля хайвера, преодолява разстояние от 7-8 хил.км (по права линия) за около 3 години. След отлагането и оплождането на хайвера на дълбочина 700-1000 м, при температура на водата 16-17°С родителите умират. Личинките имат форма на върбов лист с дължина около 6 мм, с голяма уста и със зъби.

4. Разпространение: Във водите на цяла Европа У нас е намирана в реките на Егейския басейн, крайморските езера, р. Дунав. Марица, Тунджа, Арда и устията на реките Камчия, Ропотамо и Велека.

5. Природозащитен статус и санкции: У нас рядък, застрашен от изчезване вид, включен в Червената книга на България.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Речни змиорки на разред Змиоркообразни (Anguilliformes).

8. Стопанско значение: Ценна, деликатесна риба, обект на промишлен и спортен риболов, както и на изкуствено развъждане.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Да.

10. Начин на улавяне: На изкуствена и естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ЕГЕЙСКИ РЕЧЕН КЕФАЛ (Squalius orpheus)

1. Отличителни белези: Покрит е с относително големи люспи, които на страничната линия са 44-46 броя. Гърбът е черен със зелени оттенъци, страните са сребристожълтеникави, а коремът е сребристобелезникав. Гръдните, коремните и аналната перки са с червеникавооранжев оттенък, опашната и гръбната са почти черни със син оттенък. Аналната му перка е закръглена.

2. Размери: Достига до 80 см дължина и над 4 кг тегло. У нас е уловен кефал с тегло 3,52 кг и дължина 70,5 см.

3. Размножителен период и миграции: Полово съзрява на втората година. Размножава се в периода април-май. Плодовитостта достига до 200 000 хайверни зърна.

4. Разпространение: Широко разпространен вид в по-голямата част от страната. Обитава, както стоящи, така и течащи води. Среща се в язовири, средните и долни течения на дунавските притоци, в самата река Дунав, както и в повечето от черноморските езера и реките, вливащи се в Черно море. Среща се масово и в реките от Егейския водосборен басейн.

5. Природозащитен статус и санкции: Не е застрашен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Бял амур (Ctenopharyngodon idella), Черен амур (Mylopharyngodon piceus), Распер (Aspius aspius).

8. Стопанско значение: Обект на любителски риболов.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На изкуствена и естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ЗЛАТИСТА КАРАКУДА (Carassius carassius)

1. Отличителни белези: Тялото е късо, високо (височината му се съдържа 1,5-3 пъти в дължината), с късо опашно стебло, покрито с едри, здраво сраснали с кожата циклоидни люспи. Главата е твърде къса. Гръбната перка е дълга, със заоблен край, с 13-21 разклонени лъча. Аналната – къса с 5-8 разклонени лъча. Последният твърд (неразклонен) лъч и при двете е ситно назъбен с 30 зъбчета, разположени непосредствено до основата му. Опашната перка е съвсем слабо вдлъбната, в основата ѝ при младите екземпляри се наблюдава тъмно петно. Глътъчните зъби са еднородни (4-4). Хрилните тичинки – 23-35. Вътрешната ципа, която обвива телесната празнина, е светла. От шарана се отличава главно по липсата на мустачки и по еднородните си глътъчни зъби.

2. Размери: Достига дължина до 40 см и тегло 1,5 кг.

3. Размножителен период и миграции: Живее предимно в блата и язовири, обрасли с гъста подводна растителност. Изключително непридирчива и издръжлива риба. Понася води с висока степен на замърсеност и киселинност (pH 4,5), с твърде ниско съдържание на кислород (само 0,6-0,5 см3/л) и резки температурни колебания. Зимно време често замръзва в тинята. При неблагоприятни хранителни условия се изражда, става дребна, като образува нискотела, голямоглава, бавнорастяща форма (Carassius carassius morpha humilis). Полово съзрява на 2-4 години. Храни се с нисши водорасли, дребни безгръбначни, ларви на комари, еднодневки и др. Темпът на растеж е изключително бавен.

4. Разпространение: В Средна и Източна Европа и Азия до р. Лена. У нас в блатата, разливите и долните течения на реките.

5. Природозащитен статус и санкции: Не е застрашен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Сребриста каракуда (Carassius gibelio).

8. Стопанско значение: Обект на рибовъдство.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Да.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

КАНАЛЕН СОМ (Ictalurus punctatus)

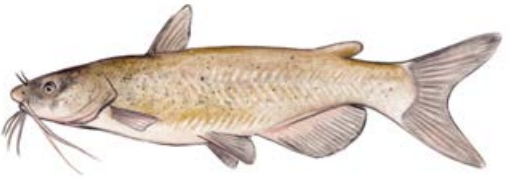

1. Отличителни белези: На външен вид той се отличава от обикновения сом. Кожата му е гола. На гръбната и гръдните перки има големи шипове. Устата е голяма, разположена ниско на главата. По тялото му са разпръснати кръгли черни петна. Окраската на гърба и отстрани е зелено-кафява или оловносива.

2. Размери: Достига дължина до 2 м и тегло до 25 кг.

3. Размножителен период и миграции: Каналният сом расте бързо. Той е топлолюбив и се чувства добре при температура на водата от 25-28 градуса. В естествени условия през размножителния период навлиза в речните заливи и езера. Хвърлянето на хайвера става през април-юли, в зависимост от времето. Хайверът е със светлооранжев цвят и е много лепкав; зрънцата са едри, здраво свързани едно с друго в здраво образувание, приличащо на гъба.

4. Разпространение: Каналният сом е малко известен на любителите риболовци. Негова родина са пресните водоеми в Северна Америка.

5. Природозащитен статус и санкции: Не е застрашен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Сем. Сомови (Siluridae).

8. Стопанско значение: Ценен обект на изкуствено развъждане. С определен интерес за спортния и любителския риболов.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Ценен обект на изкуствено развъждане.

10. Начин на улавяне: На изкуствена и естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

КАРАГЬОЗ, ДУНАВСКА СКУМРИЯ (Alosa immaculata)

1. Отличителни белези: Тялото е странично сплеснато, удължено и ниско. Има ясно изразен коремен кил от шиповидни люспи. Устата е сравнително голяма, като задния ѝ край задминава окото. Челюстите са еднакво дълги със зъби. Горната челюст е изрязана по средата. В надлъжната линия има 51-57 люспи. В основата на опашната перка има 2 удължени люспи. Над основата на коремните перки има триъгълна заострена люспа. Главата е къса. Очите са с развити мастни клепачи. Зад хрилното капаче има тъмно петно, понякога слабо забележимо. Хрилните тичинки са 47-69, тънки, обикновено по-къси или равни на хрилните пластинки. Гръдните перки са къси – 15 % от дължината на тялото.

2. Размери: Достига дължина до 36-38 см и тегло до 600-700 г.

3. Размножителен период и миграции: Размножителният период е от средата на април до края на юли, максимум през втората половина на май. Обикновено хвърля хайвера си на 500–600 km от устието на реките, на порции. Хайверът е плаващ и се носи по течението на реката. Новоизлюпените рибки се хранят в реките с ротатории, ракообразни и водорасли.

4. Разпространение: Карагьозът е проходна риба – приспособен е да живее и в сладки и в солени води. Разпространен е в Черно и Азовско море. За размножаване навлиза в реките Дунав, Днепър, Днестър, Южен Буг и Дон.

5. Природозащитен статус и санкции: Разрешена за улов.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Сем. Селдови (Clupeidae).

8. Стопанско значение: Карагьозът е стопанско значим вид, обект на промишлен риболов в България. Улавя се главно през март-април, по време на пролетната размножителна миграция. Преди 2000-та г. годишният улов е бил около 40-50 т.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На изкуствена примамка (чепаре). **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

РЕЧЕН КОСТУР (Perca fluviatilis)

1. Отличителни белези: Костурът рязко се отличава от другите риби със своята красива окраска. Изпъкналият му гръб е тъмнозелен, а отстрани е жълто-зелен с характерни напречни тъмни ивици. Тялото му е скъсено и сравнително широко. Веднага от главата започва изпъкналият му гръб. Устата му е голяма, а на челюстите му са разположени ситни зъби. На хрилните отвори се намират неголеми остри шипове, чието убождане е болезнено. Храни се с дребна риба, личинки на насекоми, пиявици.

2. Размери: Достига тегло 3-4 кг.

3. Размножителен период и миграции: Костурът е стадна риба. Само едрите екземпляри се движат сами, без да се страхуват да делят ями в съседство с щуки.

4. Разпространение: Среща се в почти всички наши язовири, езера, канали и блата, а от няколко години се лови и в доста реки.

5. Природозащитен статус и санкции: Не е застрашен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Сем. Костурови (Percidae).

8. Стопанско значение: Обект на спортен и любителски риболов.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Да.

10. Начин на улавяне: На изкуствена и естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

КРАЙМОРСКА МРЯНА (Barbus bergi)

1. Отличителни белези: Тялото е вретеновидно и покрито със ситни здраво захванати люспи. Главата на рибата е малко източена и удължена. Устата е долна с месести и здрави устни, има два чифта мустачки.

2. Размери: Достига дължина до 30 см.

3. Размножителен период и миграции: Съзрява полово на втората година. Размножителният период вероятно е през април-юни. Плодовитостта на женските е около 21 000 хайверни зърна. Среща се в средните течения на постоянни реки с пясъчно и чакълесто дъно, рядко обитава и естуарни води.

4. Разпространение: Разпространението му е значително стеснено. Среща се в р. Велека, където е един от най-масовите видове и вероятно в Резовска река. Улавян е в басейна на р. Камчия и притока ѝ Елешница.

5. Природозащитен статус и санкции: Застрашен от изчезване вид, включен в Червената книга на България.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Черната мряна (Barbus petenyi), Маришката мряна (Barbus cyclolepis).

8. Стопанско значение: Обект на спортен и любителски риболов.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ЛИН (Tinca tinca)

1. Отличителни белези: Сравнително късо, високо и закръглено тяло, покрито с дребни, здраво и дълбоко сраснали с кожата люспи, покрити с дебел слузесто-пихтиест слой, така че при пипане е гладко и хлъзгаво. Опашното стебло е късо и високо. Устата е малка, коса, месеста, с по 1 мустаче в ъглите. Главата и особено очите са сравнително малки. Всички перки са заоблени (дори опашната е незначително изрязана).

2. Размери: Достига дължина до 70 см и тегло 7,5 кг.

3. Размножителен период и миграции: Топлолюбива, бавноподвижна риба, обитава бавнотечащи и застояли води, обрасли с водна растителност. Предпочита водоеми с тинесто дъно. Издържа на остър кислороден недостиг и на високи летни температури. Полово съзрява на 3-5 години. Размножава се през май-юни. Малките се хранят със зоопланктон, възрастните – с безгръбначни, които изравят от дъното.

4. Разпространение: В почти цяла Европа. У нас в р. Дунав и долните течения на почти всички реки,блата, разливи и язовири.

5. Природозащитен статус и санкции: Не е застрашен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Семейство шаранови.

8. Стопанско значение: Обект на спортен риболов.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ЛИПАН (Thymallus thymallus)

1. Отличителни белези: Има удължена и торпедовидно пъстрооцветена гръбна перка с 4-9 твърди и 12-17 меки лъча. Люспите са едри, циклоидни, 75-95 в страничната линия.

2. Размери: Достига дължина до 60 см и тегло 1,5 кг.

3. Размножителен период и миграции: Стадна риба, обитаваща планинските части на реки с пясъчно или каменисто дъно. Полово съзрява на 2-3 г. Размножава се през пролетта (май). Тогава мъжките придобиват брачна окраска и увеличават размера на гръбната си перка, издълбават малки ями в пясъка, където женските си хвърлят хайвера. Храни се с дънни безгръбначни, паднали във водата насекоми, а по-едрите екземпляри и с дребни рибки. Живее 8-10 години.

4. Разпространение: Среща се в почти цяла Европа. У нас е пренесен от Чехословакия през 70-те години, откъдето е заимствано и „българското“ му име. Зарибени са яз. Широка поляна и някои реки от този дял на Родопите.

5. Природозащитен статус и санкции: Видът е под закрилата на Бернската конвенция.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Прилича на шарановите риби. От тях се отличава по наличието на мастна перка.

8. Стопанско значение: Обект на спортен риболов, макар че на въдица се лови изключително трудно.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На изкуствена и естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

МАКЕДОНСКА ПЪСТЪРВА (Salmo macedonicus)

1. Отличителни белези: Между гръбната и опашната перка има малък издатък, наречен „мазен плавник", който е характерен за всички пъстървови риби. Окраската на гърба варира според речното дъно, но в повечето случаи е маслинено-зелена с неправилно разхвърляни черни и червени петна.

2. Размери: Достига до 3 кг.

3. Размножителен период и миграции: Обитава реките с бързотечащи, чисти и прохладни води. Размножава се от края на септември до началото на декември при температура 6-8°C. По време на размножаването мигрира нагоре по течението. Полова зрелост достига на 2-4 години. Плодовитост – 150 до 2100 хайверни зърна. Пределна възраст – 7-8 години. Храната на младите се състои от ларви на насекоми – еднодневки, ручейници, перли, нисши ракообразни и др., а при възрастните – и от риби.

4. Разпространение: Разпространена е по горното течение на река Вардар, както и нейните притоци Кадина река и Треска.

5. Природозащитен статус и санкции: Числеността на рибите над 18 см, които могат да бъдат улавяни съгласно правилата за риболов, е средно 150 бр./км в разрешените за риболов и средно 270 бр./км в забранените реки.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Речна (балканска) пъстърва (Salmo trutta fario), Дъгова пъстърва (Oncorhynchus mykiss / Salmo gairdneri irideus).

8. Стопанско значение: Ценен вид за спортен риболов в естествените водоеми и обект за развъждане в специализирани стопанства.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На изкуствена и естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

МАРИШКА МРЯНА (Barbus cyclolepis)

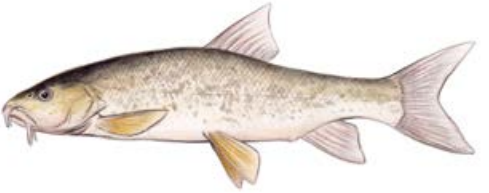

1. Отличителни белези: Твърде много прилича на бялата мряна, с която често се смесва. Отличава се от нея по: последния неразклонен лъч на гръбната перка, който също е почти равен по дебелина на съседните, но е фино назъбен (зъбчетата се простират само до 2/3 от основата на лъча); люспите, които са здраво закрепени, са по-дребни и в страничната линия са повече от 65 (до 74-78), а редовете над нея са 14 и повече (до 18); разположението на коремните перки, които започват почти на вертикалата от началото на гръбната перка; окраската – перките са без черни петна.

2. Размери: Достига дължина до 30 см и тегло 315 г.

3. Размножителен период и миграции: Обитава горните и средните течения на бързотечащите реки с пясъчно-чакълесто дъно. Полово съзрява на 2-3 години. Живее до 10 години. Храна – както при другите мрени.

4. Разпространение: В Марица, Места, Струма и техните притоци, в реките в Североизточна Гърция, Западното Задкавказие и Северния Анадол. Според някои изследователи в нашите черноморски реки се среща друг вид – Barbus tauricus Kesseler, близък до маришката мряна. Различава се по броя на люспите в страничната линия (не повече от 62), по броя на редовете над нея (не повече от 13) и т. н.

5. Природозащитен статус и санкции: Недостатъчно проучен. Обект на любителски и спортен риболов.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Черна мряна (B. petenyi), Крайморска мряна (Barbus bergi).

8. Стопанско значение: Обект на спортен и любителски риболов.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

МАРИШКИ МОРУНАШ, КАРАБАЛЪК (Vimba melanops)

1. Отличителни белези: Отличава се от морунаша по: отсъствието на кил зад гръбната перка (поради това някои автори го причисляват към род Abramis); наличието на покрит с малки люспи кил зад ноздрите на главата до основата на гръбната перка; по-слабо издадената напред муцунка; глътъчните зъби (също едноредни, обикновено 5-5, не са плътно допрени един до друг).

2. Размери: Достига дължина до 30 см и тегло 600-700 г.

3. Размножителен период и миграции: Полово съзрява на 2-3 години. През размножителния период (май-юли) тялото придобива тъмна окраска, а аналната и коремните перки в основата си стават тъмножълти до оранжеви.

4. Разпространение: В басейна на Бяло море от р. Марица до р. Вардар. У нас в р. Марица и притоците ѝ.

5. Природозащитен статус и санкции: Обект на спортен и любителски риболов.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Морунаш (Vimba vimba).

8. Стопанско значение: Няма стопанско значение. Обект на спортен и любителски риболов.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

МИХАЛЦА, НАЛИМ (Lota lota)

1. Отличителни белези: Тялото е удължено, но по-високо и по-широко в първата третина и странично сплеснато в края. Люспите са скрити в кожата, която отделя обилна слуз. Главата е гръбно-коремно сплесната, муцуната – широка, закръглена, близо два пъти по-къса от задочното разстояние. По челюстите има четинковидни зъби. Мустачките при предните носни отвори са къси, ципести. Опашийното стебло е късо, но се простира дълбоко върху опашната перка, която е закръглена. Страничната линия не е избита пред началото на аналната перка, пилоричните придатъци са 21-67.

2. Размери: Расте бавно. За 5-6 години достига средно 40 см дължина и 500 г тегло, а максимално съответно 100 см и 5-6 кг.

3. Размножителен период и миграции: Обитава реки и езера с чисти и студени води. Предпочита места с каменисто дъно, дълбоки ями и подмоли. Размножава се порционно от декември до март при 0°C. Полово съзрява на 1-3 г. Плодовитост – 0,3 до 5 млн. хайверни зърна.

4. Разпространение: В сладките води на Европа, Азия и Северна Америка. У нас в българския сектор на р. Дунав и устията на някои от прилежащите ѝ реки, където е най-южната граница на разпространението ѝ.

5. Природозащитен статус и санкции: Застрашен от изчезване вид у нас, вписан в Червената книга на България.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Представител на тресковите риби наподобява на Сом (Silurus glanis).

8. Стопанско значение: Обект на спортен и любителски риболов.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

МОРУНА (Huso huso)

1. Отличителни белези: Муцуната е къса и заострена. Устата е голяма, полулунна и заема цялата долна страна на главата. Мустачките са странично сплеснати. Тялото е високо и дебело. Брой на щипчетата: гръдни 11–14, странични 41–52 и коремни 9–11. Тялото е пепелявосиво на цвят, със сиво-бял корем и жълтеникав нос.

2. Размери: Дължина 4–6 м, тегло 100–250 кг. В р. Дунав е улавян екземпляр с тегло от 882 кг.

3. Размножителен период и миграции: Проходна риба. След достигане на полова зрелост мигрира към реките за размножаване. След приключване на размножителния процес мигрира обратно към морето за отхранване. Размножителният процес започва още през февруари-март при температура на водата 4–11°C, а масово е през май-юли при температура 9–16^{0}C. Плодовитостта е от 0.23 до 7.7 млн. хайверни зърна.

4. Разпространение: Среща се в Адриатическо, Черно, Азовско и Каспийско море и прилежащите им реки. Среща се по цялото българско черноморско крайбрежие.

5. Природозащитен статус и санкции: Критично застрашен.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: В българския участък на р. Дунав и в Черно море са установени още 5 вида есетрови риби: Руска есетра (*Acipenser gueldenstadti*), Шип (*A. nudiventris*), Чига (*A. ruthenus*), Пъструга (*A. stellatus*) и Немска есетра (*A. sturio*).

8. Стопанско значение: Голямо, поради високите вкусови качества на месото и добиването на черен хайвер.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Да.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

МОРУНАШ (Vimba vimba)

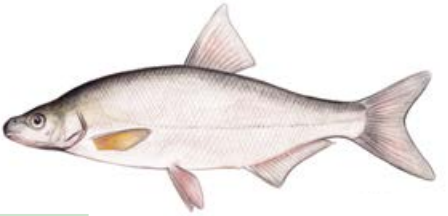

1. Отличителни белези: Тялото е удължено. Главата завършва с източена напред, много добре развита месеста муцунка, под която е разположена долна, полулунна уста без рогова обвивка (за разлика от устата на скобара). Зад гръбната перка има кил, покрит с извити люспи, докато този зад коремните перки е безлюспест. Наличието на два кила е характерно само за морунаша. Зад ноздрите на главата до основата на гръбната перка има ивица, която в първата половина е безлюспеста, а във втората - покрита с извити люспи. Глътъчните зъби са еднородни (обикновено 5-5). Аналната перка е зад вертикалата, спусната от задния край на основата на гръбната перка.

2. Размери: Достига дължина до 40 см и тегло 2 кг.

3. Размножителен период и миграции: Сладководна, стадна, речна и проходна риба, обитаваща главно долните течения на реките. Среща се и в езера. Полово съзрява на 2-3 години.

4. Разпространение: В басейните на Северно, Балтийско, Черно, Азовско и Каспийско море.

5. Природозащитен статус и санкции: Сравнително рядък вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Маришки морунаш (карабалък) (Vimba melanops).

8. Стопанско значение: Обект на спортен и любителски риболов.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

МЪЗДРУГА (Leuciscus idus)

1. Отличителни белези: Тялото е умерено дълго, сравнително високо (височината се съдържа в дължината 3-3,5 пъти), странично сплеснато. Главата е малка, с крайна коса, малка уста и сравнително големи очи. Аналната перка е слабо вдлъбната или отсечена (за разлика от тази на речния кефал). Гръбната започва над втората половина на коремните перки, къса е. Опашната е дълбоко врязана. Глътъчните зъби са двуредни, цилиндрични, накрая източени във форма на кукички.

2. Размери: Достига дължина до 60 см и тегло 2-3 кг.

3. Размножителен период и миграции: Населява бавнотечащи реки и езера, но понася и слабосолени води. Полово съзрява на 2-4 г. Размножава се в края на март до април.

4. Разпространение: В Европа източно от р. Рейн до р. Колима в Сибир. У нас се среща само в р. Дунав и долните течения на притоците ѝ.

5. Природозащитен статус и санкции: Нискочислен и малоценен промишлен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Речен кефал (Squalius cephalus).

8. Стопанско значение: Обект на промишлен и любителски риболов.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

НЕМСКИ КОСАТ (Abramis sapa)

1. Отличителни белези: В профил почти ромбовидно тяло; по-дългата анална перка (с 36-43 разклонени лъча); сравнително по-големите сребристобели очи (оттук и руското име белоглазка); мазолестата, закръглена и издадена пред устата муцуна. Устата е малка, полудолна. Долният дял на опашната перка е забележимо по-дълъг от горния.

2. Размери: Достига дължина до 30 см и тегло 800 г.

3. Размножителен период и миграции: Живее в долните течения на по-големите реки. Полово съзрява на 3-4-годишна възраст. Храни се с ракообразни, личинки на насекоми, мекотели и растителност. Расте бавно.

4. Разпространение: В басейните на Балтийско, Черно, Каспийско и Аралско морета. У нас в р. Дунав и старите корита на притоците ѝ.

5. Природозащитен статус и санкции: Не е застрашен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Чил косат (Abramis ballerus), Платика (Abramis brama).

8. Стопанско значение: Нискочислен и малоценен промишлен вид.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На изкуствена и естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ПЕЛЕД (Coregonus peled)

1. Отличителни белези: Сравнително високо тяло с малка крайна уста (за разлика от сига), чиято горна челюст е равна или е малко по-дълга от долната. Големи, лесно падащи, сребристи люспи. В аналната перка има 11-16 меки лъча, броят на хрилните тичинки е 49-68.

2. Размери: Достига дължина до 40-50 см и тегло 5 кг.

3. Размножителен период и миграции: Непретенциозна към условията за живот пъстърва. Храни се с планктонни ракообразни. Достига полова зрелост на 4-5-годишна възраст. Студенолюбив вид от род корегонусови. У нас не се размножава по естествен път.

4. Разпространение: Естественият ареал на пеледа обхваща Сибир, Карелия и Северозападната част на Русия. Среща се в езерата и реките по крайбрежието на Северния ледовит океан от р. Мезен до р. Колима на изток. У нас е аклиматизиран в яз. Доспат (1970), Искър и Душанци.

5. Природозащитен статус и санкции:

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Външно само наличието на мастна перка изключва грешка при причисляването му към пъстървовите.

8. Стопанско значение: Ценен вид, обект и на изкуствено развъждане. У нас рядък вид.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На изкуствена и естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ПЛАТИКА (Abramis brama)

1. Отличителни белези: Високо, силно сплеснато отстрани тяло. Устата е малка, полудолна. Зад коремните перки има кил без люспи. В аналната перка има 21-28 разклонени лъча, в гръбната – 9-10. В страничната линия – 49-59 люспи. Хрилните тичинки са 18-25. В странична линия сравнително по-малки очи, дълъг долен дял на опашната перка спрямо горния дял. Характерен е тъмен, златист оттенък на възрастните.

2. Размери: Достига дължина до 60-80 см и тегло 3-6 кг.

3. Размножителен период и миграции: Стадна, типично дънна, сладководна, езерно-речна риба. Понася и полусолени води. Полово съзрява на 2-7 години. Живее до 20 години. Плодовитостта се колебае от 70 хил. до 700 хил. хайверни зрънца. През април-май еднократно си хвърля хайвера върху подводна растителност. Малките се хранят със зоопланктон, а възрастните – предимно с дънни безгръбначни, дребни мекотели, личинки на насекоми и водорасли. В различните водоеми расте с твърде различен темп.

4. Разпространение: В почти цяла Европа. У нас в р. Дунав и в най-долните течения на по-големите му чисти притоци. В Шабленското и Езерецко езеро, язовирите Овчарица, Розов кладенец, Искър и др.

5. Природозащитен статус и санкции: Не е застрашен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Немски косат (Abramis sapa), Чил косат (Abramis ballerus).

8. Стопанско значение: Обект на промишлен и любителски риболов.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ПЪСТРУГА (Acipenser stellatus)

1. Отличителни белези: Муцуната е дълга, с мечовидна форма. Устата е малка, напречна. Мустачките са обли, къси без рени и не достигат горната устна и предния край на муцуната. Гръбните щитчета варират от 11 до 14, страничните – от 30 до 36 и коремните – от 10 до 11.

2. Размери: На дължина може да достигне до 200 см и тегло до 32 кг.

3. Размножителен период и миграции: Мъжките достигат полова зрелост на 5-9 години, а женските на 10-13 години. Мрестенето се извършва от април до септември, като хайверът се отлага в дълбоки места с пясъчно или чакълесто дъно и висока скорост на течението. Плодовитостта варира между 700 000 и 2 120 000 хайверни зърна.

4. Разпространение: Обитава Каспийско, Азовско, Черно и Егейско море и реките, вливащи се в тях. Най-големите популации са концентрирани в Каспийско море, откъдето видът навлиза за размножаване в реките Волга, Урал, Терек, Кура и др. От Азовско море мигрира в реките Дон и Кубан. От Черно море навлиза за размножаване в р. Дунав и притоците ѝ Сава, Драва, Прут.

5. Природозащитен статус и санкции: Критично застрашен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА. Въведена е пълна забрана за улов на есетрови риби. Необходимо е реинтродукция на вида в р. Дунав.

7. Сходни видове: В българския участък на р. Дунав и Черно море са установени още 5 вида есетрови риби: Моруна (Huso huso), Руска есетра (Acipenser gueldenstadti), Шип (A. nudiventris), Чига (A. ruthenus) и Немска есетра (A. sturio). От тях пъстругата се различава по дългото си, мечевидно рило и малкия брой странични костни плочки.

8. Стопанско значение: Месото ѝ има добри вкусови качества. Използва се главно в прясно състояние и за приготвяне на консерви.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Да.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ПЪСТЪР ТОЛСТОЛОБ (*Aristichthys nobilis*)

1. Отличителни белези: Различава се от белия толстолоб по: тъмната окраска на тялото, осеяно с тъмни петна; несрасналите хрилни тичинки в основата си; наличие на кил на корема само зад коремните перки; по-големите и по-заострени гръдни перки, които задминават края на основата на коремните; по-голямата глава – хрилните капачета достигат вертикалата от средата на основата на гръдните перки.

2. Размери: Достига дължина до 150 см и тегло 35-40 кг.

3. Размножителен период и миграции: У нас най-често се разселва кръстоска между пъстър и бял толстолоб, която носи белезите и на двата вида. Подобна на тази на белия толстолоб. Храни се с фито- и зоопланктон. Расте изключително бързо. В язовир Овчарица индивиди с дължина 80-120 см и тегло 15-33 кг не са рядкост или рекорд.

4. Разпространение: В Китай. Изкуствено разселена в много азиатски и европейски страни. У нас изкуствено се размножава и разселва в язовири и рибовъдни стопанства.

5. Природозащитен статус и санкции: Не е застрашен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Бял толстолоб (Hypophthalmichthys molitrix).

8. Стопанско значение: Изключително голямо. Заедно с пъстрия толстолоб и белия амур образува т.н. растителноядeн, далекоизточен комплекс, извършил прелом в сладководното рибовъдство.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Да.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

РАСПЕР (Aspius aspius)

1. Отличителни белези: Продълговато тяло, отстрани силно сплеснато, покрито с дребни люспи. Устата е голяма, крайна, достигаща нивото на очите (при другите шаранови е много по-малка). Долната челюст се издава пред горната и е снабдена с брадавичка, която влиза в съответна вдлъбнатина на горната челюст. Перките са продълговати; опашната е силно изрязана, гръбната и аналната – също. Хрилните тичинки са редки (около 10) и къси.

2. Размери: Достига дължина до 60-80 см и тегло 2-4 кг.

3. Размножителен период и миграции: Сладководна хищна риба, но добре понася и полусолени води. Полова зрелост достига на 2-4 години. Размножава се през март-април. Малките се хранят с планктонни организми само 2-3 месеца, след това консумират предимно риба.

4. Разпространение: В Средна и Източна Европа. У нас в р. Дунав и долните течения на притоците ѝ, в Тунджа, Струма, Места, Камчия и в яз. Овчарица.

5. Природозащитен статус и санкции: Не е застрашен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Речен кефал (Squalius cephalus) Егейски речен кефал (Squalius orpheus)

8. Стопанско значение: Обект на промишлен и спортен риболов.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На изкуствена и естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

РЕЧЕН КЕФАЛ (Squalius cephalus)

1. Отличителни белези: Тялото е продълговато, почти цилиндрично, с люспи. Главата е широка, с плоско чело. Устата – крайна, голяма, достига вертикалата, спусната от предния край на очите. Аналната перка е изпъкнала (овална), с 3 твърди и 7-8 разклонени лъча. В страничната линия има 43-47 люспи. Глътъчните зъби са двуредни.

2. Размери: Достига дължина до 50-80 см и тегло 2-4 кг.

3. Размножителен период и миграции: Предпочита бързотечащи реки с пясъчно-каменисто дъно. Младите живеят на стада, а възрастните – поединично. Размножава се през май-юни. Полово съзрява на 1-8 г. Мъжките 1-2 г. по-рано от женските. Хайверът си хвърля на каменисти места или върху потънали клонки. Плодовитостта варира от 6 хил. до 200 хил. хайверни зрънца.

4. Разпространение: В Средна и Южна Европа и Средна Азия. У нас в почти всички реки и язовири.

5. Природозащитен статус и санкции: Не е застрашен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Егейски речен кефал (Squalius orpheus), Мъздруга (Leuciscus idus), Распер (Aspius aspius).

8. Стопанско значение: Обект на спортен и любителски риболов.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На изкуствена и естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

РЕЧЕН РАК (Astacus astacus)

1. Отличителни белези: Отличава се от езерния, най-вече по очевидно по-широките си щипки. Окраската е предимно кафява, но варира в зависимост от грунда на водоема. За убежища копаят дупки или използват камъни или коренища. Храни се предимно нощем. В естествени условия най-важно значение за изхранването му има растителността, като малките екземпляри се хранят със зоопланктон.

2. Размери: Достига тегло до 200-250 г и дължина до 20 см.

3. Размножителен период и миграции: Речният рак живее в незамърсени реки и езера с песъчливо или каменисто дъно,като достига полова зрелост на 2-3 годишна възраст. Размножителният период е октомври-ноември, след което женските отделят хайверните зърна и навлизат в укрития. От яйцата се излюпват личинки,които линеят. Обикновено речният рак води отседнал начин на живот и не мигрира, ако хидрохимичните условия на водоема са постоянни.

4. Разпространение: Разпространен е в цяла Европа, като извън нея се среща единствено в Мароко.

5. Природозащитен статус и санкции: Европейският речен рак е уязвим вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Езерен рак (Astacus leptodactylus).

8. Стопанско значение: Голямо стопанско значение. Ценен вид в кулинарството.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Да.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

РЕЧНА МИДА, СЕДЕФКА (Unio spp.)

1. Отличителни белези: Черупките са удължени и сърцевидни се в задния край. Дебелината на черупките зависи от варовиковия състав на водата. Най-дебели черупки се образуват в слаботечащи потоци с твърда вода.

2. Размери: Достига дължина до 15 см.

3. Размножителен период и миграции: Размножаването се извършва в края на лятото и началото на есента. В един размножителен период женската мида произвежда три до пет милиона глохидии – микроскопични ларви, които се прикрепват по хрилете на риби (гостоприемници). Полова зрелост настъпва след 15-20 години.

4. Разпространение: Разпространена е в Централна Европа, характерен представител и за България.

5. Природозащитен статус и санкции: Не е застрашен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Миди речни, беззъбки (Anodonta spp.).

8. Стопанско значение: Добро стопанско значение. Мидите произвеждат перли, даващи реколта на всеки пет до седем години.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Да.

10. Начин на улавяне: Събират се ръчно. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

РЕЧНА ПЪСТЪРВА (Salmo trutta fario)

1. Отличителни белези: Отстрани е светлокафява, а към корема преминава почти в жълто. Също така има големи розови петна на двете страни и 115-132 люспи в страничната линия. Между нея и основата на гръбната перка има 12-17 реда люспи и 13-18 хрилни тичинки на първата хрилна дъга.

2. Размери: Тялото е с дължина до 20-30 см, тегло 200-600 г, но достига 40 см и 800 г, по-рядко 75 см и 6,300 кг.

3. Размножителен период и миграции: Обитава реките с бързотечащи, чисти и прохладни води. Размножава се от края на септември до началото на декември. при температура 6-8°C. По време на размножаването мигрира нагоре по течението. Полова зрелост достига на 2-4 години. Плодовитост – 150 до 2100 хайверни зърна. Пределна възраст – 7-8 г. Храната на младите се състои от ларви на насекоми – еднодневки, ручейници, перли, нисши ракообразни и др., а при възрастните – и от риби.

4. Разпространение: В басейна на Атлантическия океан, включително в Балтийско, Северно, Средиземно, Черно и Каспийско море. В реките на Европа и Мала Азия. Успешно аклиматизиран вид в Северна Америка, Африка и Нова Зеландия. У нас навсякъде.

5. Природозащитен статус и санкции: Числеността на рибите над 18 см, които могат да бъдат улавяни, съгласно правилата за риболов, е средно 150 бр./км в разрешените за риболов и средно 270 бр./км в забранените реки.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Дъгова пъстърва (Oncorhynchus mykiss/Salmo gairdneri irideus), Македонска пъстърва (Salmo macedonicus).

8. Стопанско значение: Много голямо, ценен вид за спортен риболов в естествените водоеми и обект за развъждане в специализирани стопанства.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Да.

10. Начин на улавяне: На изкуствена и естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

РУСКА ЕСЕТРА (Acipenser gueldenstaedti)

1. Отличителни белези: Цветът на тялото е тъмносин до черен,изпъстрен с бели костни пластинки. Главата завършва със закръглена къса муцуна за разлика от другите есетри.

2. Размери: Достига дължина до 1-2 м, с тегло до 30 кг.

3. Размножителен период и миграции: Проходна, придвижва се по единично или на малки стада. Образува локални популации, свързани с определена река. В Дунав навлиза масово през септември-декември. Мъжките съзряват полово на 8-12 години, а женските на около 15 години. Отлагат хайвера си на места с бързо течение и твърдо дъно. Живее до 50 години.

4. Разпространение: Разпространена е в реките Драва, Дунав, Днепър, Дон, Волга, както и в Черно, Азовско и Каспийско море.

5. Природозащитен статус и санкции: Руската есетра е регистрирана като критично застрашен вид в Червената книга.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Моруна (Huso huso), Шип (Acipenser nudiventris), Чига (A. ruthenus), Пъструга (A. stellatus) и Немска есетра (A. sturio).

8. Стопанско значение: Ценен вид с относително по-високи запаси в Русия. У нас в миналото един от стопанските видове. През последните години числеността му намалява подобно на другите есетрови риби.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Да.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

САБИЦА (Pelecus cultratus)

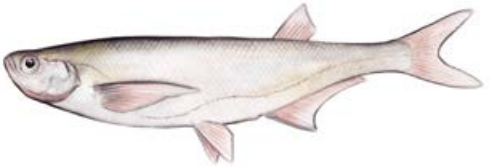

1. Отличителни белези: Има твърде характерни външни белези, които съществено я отличават от другите шаранови: тялото е саблевидно източено (оттук и името ѝ), силно сплеснато отстрани, с остър кил от гърлото до аналния отвор, покрито с дребни, лесно падащи люспи. Устата е малка, горна. Гръдните перки са твърде дълги. Гръбната перка е малка, силно изместена назад. Опашната – дълбоко, вилообразно изрязана. Страничната линия е зигзагообразна.

2. Размери: Достига дължина до 60 см и тегло 2 кг.

3. Размножителен период и миграции: Полупроходна, стадна риба. ПолоВо съзрява на 2-4 години. Размножителните миграции са през април-май. Размножаването е през май при температури на водата над 12 градуса. Яйцата са полупелагични и се носят по течението, излюпват се след 3-4 дни.

4. Разпространение: В басейните на Балтийско, Черно, Азовско, Каспийско и Аралско море. У нас само в р. Дунав и най-долното течение на притоците ѝ.

5. Природозащитен статус и санкции: Уязвим вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Морунаш (Vimba vimba).

8. Стопанско значение: Добро стопанско значение. От люспите ѝ се прави изкуствен бисер.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На изкуствена и естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

СИВЕН (Salvenilus fontinalis)

1. Отличителни белези: Тялото му има синкаво-лилав основен тон, гърбът му е почти черен, а коремът е светъл с червен или оранжев нюанс. Изпъстрен е с бели, оранжеви и червени точки. В страничната линия има 200-230 люспи. На първата хрилна дъга – 13-22 хрилни тичинки. Устата е голяма, а при мъжките долната челюст е по-силно развита. Опашката е скъсена. Има характерна окраска.

2. Размери: Достига дължина до 40 см и тегло 1 кг.

3. Размножителен период и миграции: Размножава се през октомври-март. Придобива ярка брачна окраска. Плодовитост – 100- 5000 хайверни зърна. Хранене – с ларви на насекоми (хирономиди, ручейници, еднодневки и др.), ракообразни и др.

4. Разпространение: Произхожда от Северозападна Америка. Пренесен в Европа вид през 1884 г. Сега се срещат единични екземпляри в някои наши високопланински езера и язовири, изкуствено разселени.

5. Природозащитен статус и санкции: Не е застрашен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Речна (балканска) пъстърва (Salmo trutta fario), Македонска пъстърва (Salmo macedonicus), Дъгова пъстърва (Oncorhynchus mykiss/Salmo gairdneri irideus).

8. Стопанско значение: Обект е на спортен риболов, но без особено значение, поради ниската си численост.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Да.

10. Начин на улавяне: На изкуствена и естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

СКОБАР, БОЙНИК (Chondrostoma nasus)

1. Отличителни белези: Най-характерният белег на тази риба е формата, големината и разположението на устата. Тя е долна, разположена почти по цялата ширина на долната страна на главата във вид на голяма напречна, права цепнатина. Долната челюст е обвита с рогова обвивка, която образува твърде остър и твърд ръб. Тялото е удължено, слабо странично сплеснато.

2. Размери: Достига дължина до 50 см и тегло 1 кг.

3. Размножителен период и миграции: Стадна риба, която предпочита равнинните участъци на реките с умерено течение. Възрастните се хранят главно с водорасли, образуващи обраствания (перифитон) на подводни предмети, които остъргват с острата си долна устна. При това често се обръщат настрана и с блескавината на тялото си издават своето присъствие.

4. Разпространение: Населява водите на Европа и Средна Азия. У нас в р. Дунав и всички нейни притоци.

5. Природозащитен статус и санкции: Не е застрашен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Маришки морунаш (карабалък) (Vimba melanops), Морунаш (Vimba vimba).

8. Стопанско значение: Обект на спортен и любителски риболов.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

COM (Silurus glanis)

1. Отличителни белези: Широка, плоска, отпред закръглена глава, която незабележимо преминава в продълговато, голо, слузесто тяло. В предната си част е гръбно-коремно сплеснато, в задната – странично сплеснато. Устата е горна, голяма, с дребни остри четковидни зъби. На горната челюст с две дълги мустачета, достигащи края на гръдните перки, на долната – 4 значително по-къси (3 пъти). Гръбната перка е малка, редуцирана, с 3-5 меки лъча, разположени пред коремните перки. Непосредствено зад тях започва необикновено дългата анална перка (58-92 меки лъча), която се слива с опашната. Последната е малка, заоблена.

2. Размери: Достига дължина до 5 м и тегло до 300 кг.

3. Размножителен период и миграции: Топлолюбива риба, предпочита бавнотечащи или стоящи водоеми с пресечено дъно, подходящи укрития и подмоли. Живее до 40 години. Полово съзрява на 3-5 години. През май-юли, при температура на водата над 20°C се мръсти по двойки. Типичен хищник. Само първата година се храни със зоопланктон и дънни безгръбначни. Бързо преминава на риби, жаби, малки водоплаващи птици и дребни бозайници. Расте изключително бързо. След моруната достига най-големи размери. Първа година – 10-20 см и 100-400 г; 2-ата – 25-38 см и 1-2 кг. При добри условия в следващите години има по 2-3 кг прираст.

4. Разпространение: Централна и Източна Европа. У нас в долните и средните течения на реките и в други водоеми.

5. Природозащитен статус и санкции: Не е застрашен вид.

6. Глоба: За улов на риба без билет глобата е от 100 до 400 лв.; в период на забрана и забранени видове глобата е 2000-4000 лв.

7. Сходни видове: Сем. Сомови (Siluridae) наподобява Михалца (Lota lota).

8. Стопанско значение: Ценна деликатесна риба. Обект на промишлен и спортен риболов.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Да.

10. Начин на улавяне: На изкуствена и естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

СРЕБРИСТА КАРАКУДА, ТАРАНКА (Carassius auratus gibelio)

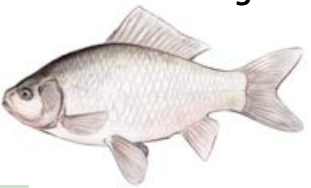

1. Отличителни белези: Твърде много прилича на шарана и на обикновената каракуда. От шарана се различава по отсъствието на мустачки и по еднородните си глътъчни зъби (4-4), а от обикновената каракуда по последния твърд (неразклонен) лъч на гръбната и аналната перка, които са по-дебели, по-едро назъбени, с по-малко зъбчета (10-15), разположени на известно разстояние от началото му; по-големия брой на хрилните тичинки на първата хрилна дъга (39-53); по-дълбоко врязаната опашна перка; слабо вдлъбнатата гръбна перка; черната с бисерен блясък вътрешна обвивка на телесната празнина и по сребристата си окраска на тялото.

2. Размери: Достига дължина до 30 см и тегло 1 кг.

3. Размножителен период и миграции: По местонахожденията, начина на живот и изключителната непретенциозност към жизнените условия двата вида каракуди си приличат. Сребристата расте по-бързо. У нас полово съзрява на 1-2-годишна възраст. В нашите води много популации са еднополови (състоят се изключително от женски индивиди). Всеядна риба. В нашите водоеми расте с бърз темп: първата година достига дължина 76-102 мм, втората – 142-159 мм, третата – 181-195 мм и т. н.

4. Разпространение: Произхожда от Източна Азия и Сибир, разпространила се е в Източна, Средна и Северна Европа и продължава да се разпространява на запад. У нас – навсякъде.

5. Природозащитен статус и санкции: Не е застрашен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Златиста каракуда (Carassius carassius).

8. Стопанско значение: Обект на промишлен и спортен риболов.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Да.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

УКЛЕЙ (Alburnus alburnus)

1. Отличителни белези: Продълговато, странично сплеснато тяло с големи, блестящи, лесно опадващи люспи. Уста малка, горна. Долната устна на върха е с малка брадавичка, която се вмества в съответна вдлъбнатина на горната устна. Между основата на коремните перки и аналния отвор има кил без люспи. Аналната перка е вдлъбната, удължена, с 3 твърди и 14-20 разклонени лъча. В страничната линия има 46-52 люспи.

2. Размери: Достига дължина до 17-19 см и тегло 100 г.

3. Размножителен период и миграции: Видът включва форми, постоянно живеещи в сладки води и такива, които се отхранват в предустиевите райони на морето и само за размножаване мигрират в реките. Храни се предимно със зоопланктон, насекоми, личинки и малки рибки.

4. Разпространение: В почти цяла Европа. У нас – навсякъде.

5. Природозащитен статус и санкции: Не е застрашен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Брияна (облез, уклей) (Chalcalburnus chalcoides).

8. Стопанско значение: Обект на промишлен и стопански риболов. Люспите ѝ се използват за изработка на изкуствени перли.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Да.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ЧЕРЕН АМУР (Mylopharyngodon piceus)

1. Отличителни белези: Тялото му е умерено дълго, плътно покрито с едри люспи. Всички плавници са тъмни, а коремът светъл. На външен вид прилича много на белия амур, но се различава по значително по-тъмната му окраска, с лилав оттенък.

2. Размери: Достига дължина до 120 см и тегло до 30-40 кг.

3. Размножителен период и миграции: В естествените си местообитания полова зрелост черният амур достига не по-рано от 7-9 годишна възраст, при дължина на тялото повече от 70 см. В река Амур се размножава през юни. Хайверът се отделя наведнъж, не е леплив и свободно плава във водата. Храната му включва основно мекотели, черупките на които разрушава с масивните глътъчни зъби с добре развити дъвкателни повърхности. Храни се също и с личинки на насекоми (водно конче), хирономиди и други дънни организми.

4. Разпространение: Разпространен е от река Амур на север до Южен Китай.

5. Природозащитен статус и санкции: Рядък вид, намиращ се в опасност от изчезване в естествените му местообитания.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Бял амур (Ctenopharyngodon idella).

8. Стопанско значение: Ценен обект на изкуствено развъждане.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Да.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ЧЕРНА МРЯНА (Barbus meridionalis petenyi)

1. Отличителни белези: Различава се от другите видове мрени по: мекия, неназъбен, последен неразклонен лъч на гръбната перка; височината на аналната перка, прибрана към тялото, достига основата на опашната перка при женските и я задминава при мъжките; разположението на коремните перки, които започват зад вертикалата от предния край на гръбната перка; многобройните тъмни петна и точки, с които са осеяни тялото, гръбната и част от опашната перка. В сравнение с бялата мряна устните ѝ са много по-месести, а опашното стебло е удължено, почти цилиндрично.

2. Размери: Достига дължина до 30 см и тегло 1 кг.

3. Размножителен период и миграции: Размножава се през май-юли. Храни се с ларви на хирономиди, ручейници, еднодневки и растителни отпадъци. Нараства твърде бавно.

4. Разпространение: Населява горните и средните течения на реките Дунав, Днестър, Одер и Висла.

5. Природозащитен статус и санкции: Застрашен от изчезване вид, включен в Червената книга на България.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Крайморска мряна (Barbus bergi), Маришка мряна (Barbus cyclolepis).

8. Стопанско значение: Обект на спортен и любителски риболов.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ЧИГА (Acipenser ruthenus)

1. Отличителни белези: Гръбните плочки са 11-14, страничните – 30-36, коремните – 9-14. Странично по тялото между редовете от плочки има звездовидни пластинки и ръбести зрънца. Муцуната е силно удължена, мечовидна, дължината ѝ е повече от половината от дължината на главата. Долната устна е прекъсната. Мустачките са гладки, къси, не достигат края на муцуната, нито устата. Шипът на гръдните перки е слаб.

2. Размери: Тялото е с дължина до 220 см и тегло 80 кг.

3. Размножителен период и миграции: Проходна, обитава придънния слой. Образува локални стада, привързани към дадена река. Размножителното мигриране в реките продължава целогодишно. Отлага хайвера си върху чакълесто дъно и в долните участъци на реките в близост до морето. Размножава се от втората половина на април до юни при температура 8-15°C или през август при 19-25°C и повече. Плодовитост – от 20 хил. до 600 хил. хайверни зърна.

4. Разпространение: Разпространена е във водите на Черно, Азовско и Каспийско море и прилежащите им реки. У нас по цялото крайбрежие на Черно море и р. Дунав. В миналото много рядко и в р. Марица.

5. Природозащитен статус и санкции: Застрашен от изчезване вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: В българския участък на р. Дунав и в Черно море са установени още 5 вида есетрови риби: Руска есетра (Acipenser gueldenstadti), Шип (A. nudiventris), Моруна (Huso huso), Пъструга (A. stellatus) и Немска есетра (A. sturio).

8. Стопанско значение: Ценен вид с относително по-високи запаси в Русия. У нас в миналото един от стопанските видове. През последните години числеността му намалява подобно на другите есетрови риби.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Да.

10. Начин на улавяне: На изкуствена и естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ЧИЛ КОСАТ (Abramis ballerus)

1. Отличителни белези: Тялото е ниско, източено и силно странично сплеснато. В гръбната перка има твърди и 8-9 разклонени лъча, в аналната – 3 твърди и 35-44 разклонени лъча.

2. Размери: Достига дължина до 45 см и тегло 1,5 кг.

3. Размножителен период и миграции: Предпочита бавнотечащи реки, езера и други стоящи водоеми. Понася и слабо солени води. Полова зрелост достига на 3-4 години. Храни се предимно със зоопланктон.

4. Разпространение: В Европа от р. Рейн на изток в басейните на Балтийско, Черно, Азовско и Каспийско море. У нас в р. Дунав и в старите корита на притоците ѝ.

5. Природозащитен статус и санкции: Не е застрашен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Платика (Abramis brama Linnaeus), Немски косат (Abramis sapa Pallas).

8. Стопанско значение: Няма стопанско значение.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Не.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ЧУДСКИ СИГ (Coregonus lavaretus)

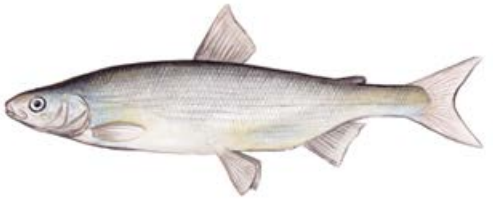

1. Отличителни белези: Обикновеният сиг се отличава с долна уста, слабо удължено и почти вертикално отсечено рило и с дълги хрилни тичинки.

2. Размери: Достига дължина до 60 см и тегло 3-3,5 кг.

3. Размножителен период и миграции: Не само морфологично, но и биологично видът е необикновено разнообразен. Описани са многобройни негови форми (проходни, речни, езерни). Мъжките съзряват полово на 2, а женските на 3-годишна възраст. Хайверът си хвърля през есента (ноември-декември). Личинките се излюпват март-април следващата година.

4. Разпространение: Среща се в басейните на Балтийско море, на Северния ледовит океан и на част от Северно море. Аклиматизиран в Централна Европа. У нас Чудският сиг е пренесен от Чудското езеро и е аклиматизиран в язовир Искър и язовир Душанци.

5. Природозащитен статус и санкции: Не е застрашен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Рибите от род Coregonus съществено се различават от другите пъстървови по малката си уста и едрите си люспи (не повече от 111 в страничната линия). Външно единствено наличието на мастна перка издава принадлежността им към пъстървовите. Поради това редица съвременни автори ги обособяват в отделно подсемейство, дори в семейство – Сигови.

8. Стопанско значение: Ценна риба, обект на изкуствено развъждане. У нас – само за спортен риболов.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ШАРАН (Cyprinus carpio)

1. Отличителни белези: Тялото е удължено, цилиндрично, покрито с едри циклоидни люспи. Височината му се нанася 3,5-4 пъти. При последната линията на главата преминава към гръбната перка със стръмна извивка. Главата е сравнително малка, тъпа. Устата – издаваща се напред, крайна, полудолна. Гръбната перка е дълга, с 3-4 неразклонени лъча и 17-20 меки, разклонени. Аналната е къса, с 3 твърди и 5 меки лъча. Последният твърд лъч на тези перки е назъбен. В страничната линия има 33-40 люспи. Глътъчните зъби са триредни (1, 1, 3-3, 1, 1), със силно развита дъвкателна повърхност.

2. Размери: Достига дължина до 125 см и тегло 30-35 кг.

3. Размножителен период и миграции: Живее в бавнотечащи или стоящи води, обрасли с водна растителност, както и в полусолени води. Издържа на значително органично натоварване на жизнената среда и на малки количества разтворен във водата кислород – до 3 $см^3$/л. Топлолюбив вид. Полово съзрява на 2-4 години, мъжките по-рано от женските. Плодовитостта му достига 1-1,5 млн. хайверни зрънца. Мрестенето започва при температура на водата 12-14°С, но е най-интензивно при 18-20° С, обикновено през май - юни.

4. Разпространение: В резултат от разселване и аклиматизация сега е разпространен в почти всички части на света.

5. Природозащитен статус и санкции: Не е застрашен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: По пътя на 500-годишно култивиране и чрез изкуствен подбор от дивия шаран са получени редица раси. Те се отличават по форма и пропорции на тялото, меснатост и качество на месото. Има раси с пълна люспеста покривка (люспест шаран), с непълна – люспи има само по гърба, страничната линия и корема (огледален) и без люспи (гол).

8. Стопанско значение: Обект на спортен риболов. Изключително ценен като аквакултура.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Да.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ЩУКА (Esox lucius)

1. Отличителни белези: Щуката има стреловидно тяло, типично за хищник. Цветовете ѝ наподобяват маскировъчен костюм и се менят според средата на живот. За нашенските щуки е характерна ивичната шарка, а за екземплярите в Северна Европа е типична точковидната. Рибата има маслиненозелен, златистокафяв или сивкаво-зелен цвят. С напредване във възрастта цветовете потъмняват, а гърбът, горните страни и главата почерняват.

2. Размери: Достига над 150 см дължина на тялото и тегло до 20 кг.

3. Размножителен период и миграции: Щуката хвърля хайвера си в плитчините върху водната растителност, обикновено на места наводнени от пролетните пълноводия. Периодът на размножаване е по-рано от този на другите риби във водоема, в зависимост от географската ширина започва от края на февруари, началото на март и продължава до края на март, началото на април.

4. Разпространение: Ареалът на щуката е доста широк. Среща се до 1500 м надморско равнище. На места живее и в полусолени води. Среща се в стоящи, сладки води. Отсъства само в малките високопланински реки и потоци. Интересна подробност в разпространението на щуката е тази, че тя се среща в абсолютно изолирани водоеми, отдалечени от реките.

5. Природозащитен статус и санкции: Не е застрашен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Щука (Esox lucius).

8. Стопанско значение: Голямо стопанско значение, обект на спортен риболов. Прочиства водоемите от болни, наранени и неразвити риби.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На изкуствена и естествена примамка. Минимално допустим размер: Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

Приложение № 1

към чл. 32, ал. 1

Срокове на забрани за улов на риба и други водни организми
през периода на размножаване

№ по ред	Видове риби и други водни организми Рибностопански обекти и зони	Срок/период на забраната
А. Зимно и пролетно размножаващи се пъстървови и други студенолюбиви риби		
1.	Речна (балканска) пъстърва, сивен, сиг, пелед и езерна сьомга	от 1 октомври до 31 януари
2.	Липан	от 1 януари до 31 март
3.	Щука	от 15 февруари до 30 април
4.	Распер	от 1 март до 30 април
Б. Пролетно-лятно размножаващи се шаранови, сомови и други топлолюбиви риби		
5.	Пролетно-лятно размножаващи се риби	съгласно надморската височина и сроковете, определени в точка Г
6.	Бяла риба	от 15 март до 15 май
7.	Есетрови риби във водите на река Дунав и Черно море в съответствие с международните договори за риболова в реката	60 дни
8.	Карагьоз (дунавска скумрия) във водите на река Дунав в съответствие с международните договори за риболова в реката	30 дни
9.	Калкан във водите на Черно море – с всякакъв вид риболовни уреди	60 дни, считано от 15 април
10.	Попчета във водите на Черно море – само с мрежени риболовни уреди	от 15 април до 15 май
11.	Попчета във водите на Черно море с мрежени риболовни уреди в акваториите на пристанищата и буните с отдалеченост 1 км от бреговата линия	целогодишно, с изключение на уловите от даляните, разположени в тези зони
В. Други водни организми		
12.	Голяма водна жаба (Pelophylax ridibundus)	от 1 април до 31 май

13.	Езерен рак (Astacus leptodactilus)	от 15 октомври до 15 май
14.	Пагур (Eriphia verrucosa)	от 1 април до 31 май
15.	Обикновен (зелен) крив рак (Carcinus maenas)	от 1 април до 31 май
Г. Рибностопански обекти в зависимост от надморската височина		
16.	В рибностопански обекти, намиращи се над 1500 м надморска височина	от 1 октомври до 31 януари
17.	В рибностопански обекти, намиращи се от 500 до 1500 м надморска височина	от 1 май до 15 юни
18.	Във водни обекти, намиращи се до 500 м надморска височина	от 15 април до 31 май

Приложение № 2

към чл. 38, ал. 1

Списък на минимално допустимите размери за улов на риба
и други водни организми

№ по ред	Общоприети и местни наименования и научно наименование (на латински)	Размери (в см) / тегло (в г)
А. Сладководни риби		
	Сем. Есетрови (Acipenseridae)	
1.	Чига (Acipenser ruthenus)	50 см
	Сем. Пъстървови (Salmonidae)	
2.	Речна (балканска) пъстърва (Salmo trutta fario)	23 см
3.	Македонска пъстърва (Salmo macedonicus)	23 см
4.	Дъгова пъстърва (Oncorhynchus mykiss/ Salmo gairdneri irideus)	22 см
5.	Сивен (Salvelinus fontinalis)	20 см
	Сем. Корегонусови (Coregonidae)	
6.	Чудски сиг (Coregonus lavaretus)	22 см
7.	Пелед (Coregonus peled)	20 см

	Сем. Липанови (Thymallidae)	
8.	Липан (Thymallus thymallus)	25 см
	Сем. Щукови (Esocidae)	
9.	Щука (Esox lucius)	35 см
	Сем. Шаранови (Cyprinidae)	
10.	Речен кефал (Squalius cephalus)	22 см
11.	Егейски речен кефал (Squalius orpheus)	22 см
12.	Мъздруга (Leuciscus idus)	22 см
13.	Распер (Aspius aspius)	25 см
14.	Лин (Tinca tinca)	20 см
15.	Брияна (облез, уклей) (Chalcalburnus chalcoides)	20 см
16.	Уклей (Alburnus alburnus)	15 см
17.	Платика (Abramis brama)	20 см
18.	Немски косат (Abramis sapa)	20 см
19.	Чил косат (Abramis ballerus)	25 см
20.	Морунаш (Vimba vimba)	25 см
21.	Маришки морунаш (карабалък) (Vimba melanops)	20 см
22.	Сабица (Pelecus cultratus)	20 см
23.	Скобар (Chondrostoma nasus)	20 см
24.	Вардарски скобар (Chondrostoma vardarense)	20 см
25.	Бяла мряна (Barbus barbus)	25 см
26.	Черна (балканска) мряна (Barbus petenyi)	17 см
27.	Маришка мряна (Barbus cyclolepis)	17 см
28.	Крайморска мряна (Barbus bergi)	17 см
29.	Шаран (Cyprinus carpio)	30 см
30.	Златиста каракуда (Carassius carassius)	15 см
31.	Сребриста каракуда (Carassius gibelio)	15 см
32.	Бял толстолоб (Hypophthalmichthys molitrix)	40 см
33.	Пъстър толстолоб (Aristhichthys nobilis)	40 см
34.	Бял амур (Ctenopharyngodon idella)	40 см
35.	Черен амур (Mylopharyngodon piceus)	40 см

	Сем. Буфалови (Catostomidae)	
36.	Буфало (Ictiobus spp.)	30 см
	Сем. Сомови (Siluridae)	
37.	Сом (Silurus glanis)	65 см
	Сем. Американски сомове (Ictaluridae)	
38.	Канален (американски) сом (Ictalurus punctatus)	25 см
	Сем. Трескови (Gadidae)	
39.	Михалца (Lota lota)	25 см
	Сем. Костурови (Percidae)	
40.	Бяла риба (сулка) (Sander lucioperca/ Stizostedion lucioperca)	45 см
41.	Речен костур (Perca fluviatilis)	12 см
42.	Голяма вретенарка (Zingel zingel)	25 см
	Б. Проходни риби	
	Сем. Есетрови (Acipenseridae)	
43.	Моруна (Huso huso)	180 см
44.	Пъструга (Acipenser stellatus)	120 см
45.	Руска есетра (Acipenser gueldenstaedti)	120 см
	Сем. Речни змиорки (Anguillidae)	
46.	Европейска речна змиорка (Anguilla anguilla)	50 см
	Сем. Селдови (Clupeidae)	
47.	Карагьоз, дунавска скумрия (Alosa immaculata)	22 см
	Клас Миди (Bivalvia)	
48.	Миди речни, седефки (Unio spp.)	8 см
49.	Миди речни, беззъбки (Anodonta spp.)	10 см
	Клас Ракообразни (Crustacea)	
50.	Езерен рак (Astacus leptodactylus)	8 см
51.	Обикновен (зелен) крив рак (Carcinus maenas)	4 см

Приложение № 3

Глава осма (от ЗРА)
АДМИНИСТРАТИВНО НАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 56. (1) Който извършва стопански риболов без разрешително или във воден обект, различен от Черно море и река Дунав, в нарушение на чл. 17, се наказва с глоба от 1500 до 3000 лв. (2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, му се налага имуществена санкция в размер от 2000 до 4000 лв.

Чл. 57. (1) Едноличен търговец или юридическо лице, което не съхранява разрешителното за стопански риболов и удостоверението за придобито право за усвояване на ресурс от риба и други водни организми в нарушение на чл. 18г, ал. 3, се наказва с имуществена санкция в размер от 400 до 1000 лв.

Чл. 57а. (Нов - ДВ, бр. 59 от 2012 г.) (1) Едноличен търговец или юридическо лице, което не уведоми в срок териториалното звено на ИАРА за обстоятелствата по чл. 46а, ал. 5 или чл. 46д, ал. 4, се наказва с имуществена санкция в размер от 400 до 1200 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание. (2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено повторно в едногодишен срок от влизане в сила на наказателното постановление, с което на лицето е наложено наказание за същия вид нарушение, регистрацията на лицето се прекратява.

Чл. 58.а (1) Който извършва риболов в нарушение на чл. 18г, ал. 1 или 4, се наказва с глоба от 500 до 1000 лв. (2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 600 до 1200 лв.

Чл. 58б. (Нов - ДВ, бр. 59 от 2012 г.) Едноличен търговец или юридическо лице, което не предостави на ИАРА обща информация и икономическа статистика за риболовния кораб, както и данни за броя на наетите лица и за риболовната дейност в нарушение на чл. 18е, ал. 9, се наказва с имуществена санкция в размер от 500 до 750 лв.

Чл. 59. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 94 от 2005 г., изм., бр. 59 от 2012 г.) Едноличен търговец или юридическо лице, което не води риболовен дневник, съответно дневник на продажбите в нарушение на чл. 19, ал. 1, 3, 4 и 5 и чл. 27, т. 3, се наказва с имуществена санкция в размер от 800 до 1600 лв.

Чл. 60. (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2005 г., бр. 59 от 2012 г.) Едноличен търговец или юридическо лице, което предава улов от един кораб на друг, без да го впише в риболовния дневник, в нарушение на чл. 19, ал. 6, се наказва с имуществена санкция в размер от 1000 до 2000 лв.

Чл. 61. Едноличен търговец или юридическо лице, което не представи за проверка риболовния дневник, дневника на продажбите и дневника за първа продажба в нарушение на чл. 19, ал. 7, чл. 27, т. 5 или чл. 46ж, ал. 1, се наказва с имуществена санкция в размер от 600 до 1200 лв.(2) Наказанието по ал. 1 се налага и на едноличен търговец или юридическо лице, което не предостави декларация за произход в нарушение на чл. 20, ал. 1 и чл. 27, т. 4.

Чл. 62. (1) Който лови риба и други водни организми в зоната на действие на специализираните уреди за риболов в нарушение на чл. 21, ал. 5, се наказва:

1. при извършване на любителски риболов - с глоба от 100 до 400 лв.;
2. при извършване на стопански риболов - с глоба от 600 до 1200 лв.

(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, му се налага имуществена санкция в размер от 800 до 2000 лв.

Чл. 63. (1) Който промени параметрите и зоната на действие на специализираните уреди за риболов в нарушение на чл. 21, ал. 5, се наказва с глоба от 600 до 1200 лв.

(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, му се налага имуществена санкция в размер от 800 до 2000 лв.

Чл. 64. Който извършва любителски риболов без билет за любителски риболов в нарушение на чл. 22, ал. 1, се наказва с глоба от 100 до 400 лв.

Чл. 65. Който извършва любителски риболов в нарушение на изискванията по чл. 24, ал. 1 и 2, се наказва с глоба от 100 до 400 лв.

Чл. 66. Който улови и запази риба в количество, надхвърлящо определеното, в нарушение на чл. 24, ал. 3, се наказва с глоба от 50 до 200 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание. (2) Който продава или купува риба в нарушение на чл. 24, ал. 4, се наказва с глоба от 300 до 600 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание. (3) Който извършва любителски риболов в нарушение на чл. 24, ал. 5, се наказва с глоба от 400 до 650 лв.(4) Който извършва любителски риболов в нарушение на чл. 24, ал. 8, се наказва с глоба от 300 до 600 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание.(5) Който извършва любителски риболов във воден обект, в който управлението на рибните ресурси е възложено по реда на чл. 15а, без билет и членска карта на сдружението, се наказва с глоба от 100 до 300 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание.

Чл. 67. Който извършва любителски риболов извън водните обекти и зони за любителски риболов, се наказва с глоба от 100 до 500 лв.

Чл. 68. Който развъжда и отглежда риба и други водни организми, без да е регистриран, в нарушение на чл. 25, се наказва с глоба, съответно имуществена санкция в размер от 1500 до 3000 лв.

Чл. 68а. Едноличен търговец или юридическо лице, което наруши разпоредбата на чл. 25в, ал. 2, се наказва с имуществена санкция в размер от 600 до 900 лв.

Чл. 69. Едноличен търговец или юридическо лице, което развъжда и отглежда риба и други водни организми в нарушение на чл. 27, т. 1, 6, 7 или 8 се наказва с имуществена санкция в размер от 500 до 1000 лв.

Чл. 69а. Който извършва улов на риба и други водни организми извън определената квота се наказва с глоба от 600 до 1200 лв. Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 2000 до 3000 лв.

Чл. 70. (1) Който лови риба и други водни организми в период на забраната по чл. 30, ал. 3, т. 1, ал. 4 и 5 и чл. 32, ал. 1, се наказва с глоба от 1500 до 3000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание.(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, му се налага имуществена санкция в размер от 2000 до 4000 лв.

Чл. 71. (1) Който пренася, превозва и продава в живо, прясно и охладено състояние риба и други водни организми, в нарушение на чл. 33, ал. 1, се наказва с глоба от 1000 до 2000 лв.(2)Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, му се налага имуществена санкция в размер от 2000 до 3000 лв.

Чл. 72. Който лови риба в река, когато количеството вода в нея е под минимално

допустимото, в нарушение на чл. 34, ал. 1, се наказва с глоба от 100 до 500 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание.

Чл. 73. (1) Който лови риба и други водни организми със забранени риболовни уреди, средства, принадлежности и приспособления в нарушение на чл. 35, ал. 1, т. 4, 5 и 7, чл. 36 и 37, се наказва с глоба от 1000 до 2000 лв.(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, му се налага имуществена санкция в размер от 2000 до 3000 лв.

Чл. 74. (1) Който лови риба и други водни организми в нарушение на чл. 35, ал. 1, т. 1, 2, 3 и 6, и ал. 6, се наказва с глоба от 4000 до 6000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание.(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, му се налага имуществена санкция в размер от 5000 до 10 000 лв.

Чл. 75. (1) Който лови, пренася, превозва и продава риба и други водни организми с размери или тегло под минимално допустимите в нарушение на чл. 38, ал. 1, се наказва с глоба от 600 до 900 лв.(2)Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, му се налага имуществена санкция в размер от 1200 до 2000 лв.(3) При задържане на прилов в нарушение на чл. 38, ал. 5 се налага имуществена санкция в размер от 800 до 2000 лв.

Чл. 75а. Който извършва експеримент в нарушение на чл. 40, се наказва с глоба от 300 до 500 лв.

Чл. 76. (1) Който лови, пренася, превозва и продава речни и каменни раци в нарушение на чл. 42, се наказва с глоба от 600 до 1200 лв.(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, му се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 1500 лв.

Чл. 77. (1) Който лови, пренася, превозва и продава морски бозайници в нарушение на чл. 43, се наказва с глоба от 2000 до 3000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание. (2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, му се налага имуществена санкция в размер от 4000 до 6000 лв.

Чл. 77а. Лице, което не монтира съоръжения, предотвратяващи преминаването на риба, в нарушение на чл. 44а, ал. 1, се наказва с глоба или имуществена санкция в размер от 2000 до 4000 лв.

Чл. 77б. Лице, което не осигури прехвърлянето на рибата и другите водни организми в друг воден обект в нарушение на чл. 44а, ал. 2, се наказва с глоба или имуществена санкция в размер от 5000 до 10 000 лв.

Чл. 77в. Лице, което не изгради рибни проходи, позволяващи хранителната и размножителната миграция на рибата в нарушение на чл. 44б, ал. 1 или 2, се наказва с глоба или имуществена санкция в размер от 2000 до 4000 лв.

Чл.77г. Лице, което не поддържа оптимално ниво на водата във водноелектрическите съоръжения, бентове и прагове, и обектите по чл. 3, ал. 1, т. 2 през размножителния период на рибите в нарушение на чл. 44в, се наказва с глоба или имуществена санкция в размер от 2000 до 4000 лв.

Чл. 78. (Отм. - ДВ, бр. 94 от 2005 г.).

Чл. 79. (1) Изпълнителният директор на ИАРА или оправомощено от него длъжностно лице със заповед отнема разрешителното за стопански риболов за срок от една до две години, когато лицето, което притежава разрешителното:

1. не спазва условията на:

а) издаденото удостоверение за придобито право за усвояване на ресурс от риба и други водни организми, или;

б) специалното разрешително за улов на квотиран вид риба, или;

в) удостоверението за придобито право за усвояване на ресурс от риба и други водни организми със специализиран уред за стопански риболов по чл. 21;

2. не спазва изискването на чл. 18б, ал. 2;

3. извършва стопански риболов, без да е придобило право за усвояване на ресурс от риба и други водни организми;

4. лови риба или други водни организми в периода на забраната по чл. 32;

5. лови риба или други водни организми със забранени риболовни уреди, средства, принадлежности и приспособления в нарушение на чл. 35;

6. лови морски бозайници в нарушение на чл. 43;

7. извършва стопански риболов в нарушение на чл. 45, ал. 1 или ал. 3.

(2) Заповедта по ал. 1 се съобщава и може да бъде обжалвана по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването на заповедта не спира нейното изпълнение.

Чл. 80. (1) Едноличен търговец или юридическо лице, което не монтира и не поддържа бордовото оборудване в изправност, свързано с работата на системата за наблюдение и контрол на риболовните кораби, в нарушение на чл. 45, ал. 1, се наказва с имуществена санкция в размер от 2000 до 3000 лв.(2) Наказанието по ал. 1 се налага и на едноличен търговец или юридическо лице за нарушение на чл. 45, ал. 3.

Чл. 81. Който съхранява, пренася или монтира риболовни уреди, средства и приспособления, забранени за извършване на риболов, в нарушение на чл. 45а, се наказва с глоба или имуществена санкция в размер от 2000 до 3000 лв.

Чл. 82. (1) Който предлага и/или продава продукти от риболов в нарушение на чл. 46, ал. 1, се наказва с глоба, съответно имуществена санкция в размер от 1000 до 1600 лв.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2005 г., отм., бр. 59 от 2012 г.).

Чл. 82а. Който извършва дейност, като организира център за първа продажба на продукти от риболов, без необходимата регистрация в нарушение на чл. 46а, ал. 1, се наказва с глоба, съответно имуществена санкция в размер от 1500 до 2000 лв.

Чл. 82б. Едноличен търговец или юридическо лице, което не води регистър на продавачите за първа продажба на продукти от риболов в регистриран от него център за първа продажба в нарушение на чл. 46в, ал. 1, се наказва с имуществена санкция в размер от 1000 до 1500 лв.

Чл. 82в. Който извършва първа продажба на продукти от риболов в нарушение на чл. 46д, ал. 1, се наказва с глоба, съответно имуществена санкция в размер от 1000 до 1200 лв.

Чл. 83. (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2005 г., бр. 36 от 2008 г., бр. 59 от 2012 г.) Едноличен търговец или юридическо лице, което не изпълни задължението по чл. 47, се наказва с имуществена санкция в размер от 1000 до 2000 лв.

Чл. 84. (1) Който не предостави документи в нарушение на чл. 48 и 48а, се наказва с глоба, съответно имуществена санкция в размер от 500 до 1200 лв.(2) Който не изпълни задължение по чл. 46ж, ал. 2 - 4, се наказва с глоба, съответно имуществена санкция в размер от 500 до 750 лв.

Чл. 85. Който доставя, предлага или продава риба и други водни организми в нарушение на чл. 49, се наказва с глоба, съответно имуществена санкция в размер от 1000 до 2000 лв.

Чл. 85а. Който не представи документите по чл. 49а, се наказва с глоба, съответно имуществена санкция в размер от 500 до 1000 лв.

Чл. 86. Който превозва риба, други водни организми и продукти от тях в нарушение на чл. 50, се наказва с глоба, съответно имуществена санкция в размер от 1000 до 2000 лв.

Чл. 87. Който не представи ветеринарен сертификат и генетичен сертификат при сделки с генетичен материал в нарушение на чл. 51, ал. 2, се наказва с глоба от 1000 до 2000 лв.

Чл. 88. Който препятства проверките, извършвани от контролните органи, се наказва с глоба от 1000 до 2000 лв.

Чл. 88а. (1) Физическо лице, което наруши разпоредбата на чл. 18г, ал. 3, чл. 18е, ал. 9, чл. 25в, ал. 2, чл. 27, т. 1, 6, 7 или 8, чл. 46а, ал. 5, или чл. 46д, ал. 4, се наказва с глоба в размер от 400 до 800 лв. (2) Физическо лице, което наруши разпоредбата на чл. 19, ал. 1, 3, 4, 5 или 7, чл. 20, ал. 1, чл. 27, т. 3, 4 или 5, или чл. 46ж, ал. 1, се наказва с глоба в размер от 500 до 1200 лв (3) Физическо лице, което наруши разпоредбата на чл. 19, ал. 6, чл. 46в, ал. 1 или чл. 47 се наказва с глоба в размер от 1000 до 1500 лв. (4) Физическо лице, което наруши разпоредбата на чл. 45, ал. 1 или ал. 3, се наказва с глоба в размер от 2000 до 3000 лв.

Чл. 89. Когато нарушението по чл. 56 - 78 и чл. 80 - 88а е извършено повторно в едногодишен срок от влизане в сила на наказателното постановление за същото по вид нарушение, се налага глоба, съответно имуществена санкция в двоен размер.

Чл. 90. (1) В случаите по чл. 56, 62, 64, 65, чл. 66, ал. 4 и 5, чл. 67, 67а, 68, 69а, 70, 71, 72, 73 - 77, 81, 82, 82а, 82в, 85, 85а и 86 рибата и другите водни организми, както и уредите, средствата и приспособленията, с които те са придобити, се отнемат в полза на държавата.(2) При установяване на нанесена вреда върху рибните ресурси се дължи обезщетение съгласно наредбата по § 4. (3) Уредите и средствата с неизвестен собственик, послужили за улов на риба и други водни организми в нарушение на този закон, се отнемат в полза на държавата.(4) Отнетите в полза на държавата уреди и средства, които не могат да бъдат продадени, се унищожават съвместно от органите на ИАРА и Националната агенция за приходите.(5) След продажбата на отнетите в полза на държавата уреди и средства на ИАРА се възстановяват направените разходи по тяхното съхраняване и транспортиране. (6) По ред, определен със заповед на министъра на земеделието и храните и министъра на финансите, уредите и средствата, отнети по реда на ал. 1, могат да бъдат предоставени на структурите на ИАРА и Изпълнителната агенция по горите и нейните структури за изпълнение на контролните им функции.

Чл. 91. (1) Нарушенията по този закон се установяват с актове, съставени от съответните длъжностни лица, определени със заповед на министъра на земеделието и храните. (2) Нарушенията на правилата за извършване на любителски риболов се установяват с актове и от служители на Изпълнителната агенция по горите и на регионалните дирекции по горите, и от риболовните надзиратели по чл. 54а, ал. 2.

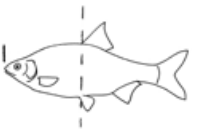

1

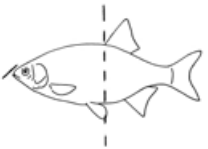

2

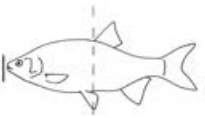

3

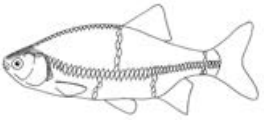

4

5

6

7

8

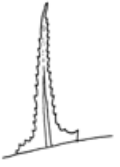

9

а) Малка водна жаба

б) Зелена водна жаба

в) Голяма водна жаба

10

1. Бабушка
2. Червеноперка
3. Мъздруга
4. Принцип на броене на люспите
5. Схема речна риба
6. Raja Cravata - яйце
7. Carassius gibelio - гръбна перка, последен лъч - 15 зъбчета
8. Carassius carassius - гръбна перка, последен лъч - 30 зъбчета
9. Триигла бодливка - коремна перка
10. Метатарзален туберкулум при зелените водни жаби

1

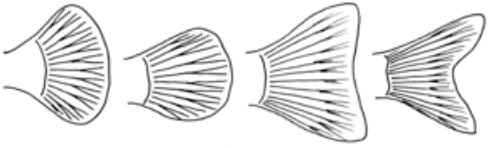

2

1. Различно разположение на уста
2. Типове опашки

АПОЛРДКСР

ГЛАВИНИЦА
ГУТРАКАН
СЛИВО ПОЛЕ
МИРГ